

Harper's BAZAAR

PRAYA LUNDBERG

THAILAND
ฮาร์เปอร์ส บาซาร์
มีนาคม 2559

ฉลองครบรอบ 11 ปีของนิตยสาร

FROM NEW ROMANCE TO GLAM FLASH

ความงามที่ก้าวทันยุคสมัย

11th

ANNIVERSARY
SPECIAL

ISSN 1686-7645

9 771686 764005

ผลงานวิดีโอสารคดีชุด Messages From Nowhere to Nowhere โดย ปิยะรัศมี ปิยะพงษ์วิวัฒน์ ก็เก็บบันทึกข้อความจากบทสนทนาของคนที่ใช้ชีวิตอยู่ที่พิกษามาสะท้อนความรู้สึกและสภาพสังคมเมืองของกิน

WE ARE FED UP WITH THE TRAFFIC JAMS

ARTIST AND SOCIETY IN THE URBAN AGE

บทบาทของศิลปินกับสังคมในยุคสมัยแห่งความเป็นเมือง

ศิลปะร่วมสมัยเป็นสิ่งที่สะท้อนสังคมในแต่ละยุค บางครั้งมันบอกเล่าและอธิบายความเป็นไปที่เกิดขึ้นได้ดีกว่าเครื่องมืออื่นใด หนึ่งในหัวข้อของงานเสวนาใน Art Stage Singapore 2016 จึงหยิบยกเรื่อง Artist and Society in the Urban Age (ศิลปินกับสังคมในยุคสมัยแห่งความเป็นเมือง) มาพูดถึง โดยมี เอนิน ซูปริยานโต (Enin Supriyanto) ศิลปินชาวอินโดนีเซีย ผู้ดำเนินรายการ The EQUATOR International Symposium (Yogyakarta Biennale Foundation) ชาวอินโดนีเซีย เป็นผู้ดำเนินรายการ

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีรากทางวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ยังลึก แต่ด้วยการเข้ามาของต่างชาติในยุคอาณานิคม รวมถึงกระแสโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน ความเจริญทางวัตถุและการพัฒนาเรื่องสื่อสาร ทำให้เกิดการถ่ายเททางวัฒนธรรม โปรเจกต์ศิลปะ 'Messages from Nowhere to Nowhere' ของปิยะรัศมี ปิยะพงษ์วิวัฒน์ ศิลปินไทยที่เข้าร่วมการเสวนาครั้งนี้ ยกตัวอย่างเมืองพัทยา เขตการปกครองพิเศษในจังหวัดชลบุรีที่เต็มไปด้วยความหลากหลายของผู้คนต่างแบ็กกราวด์ ใครๆ ก็รู้จักพัทยาในแง่ของเมืองแห่งสีสันที่ไม่เคยหลับไหล แต่หลังจากทำการสำรวจและบันทึกบทสนทนาของผู้คนที่นั่นกว่า 3 เดือน ทั้งแม่บ้าน คนสวน คนต่างด้าว นักท่องเที่ยว เจ้าของบาร์ ผู้หญิงขายบริการ คนเก็บบรมิหาคด ฯลฯ และนำมาตัดต่อเพื่อเสนอเป็นวิดีโอสารคดีโดยปราศจากการนำเสนอใบหน้าของผู้พูด ก็ทำให้ผู้ชมรับรู้หลากหลายมิติของสภาพสังคมในพัทยาได้มากขึ้น ผ่านประโยคที่ไม่มีการปั้นแต่งเหล่านั้น

นอร์เบอร์โต โรลดาน (Norberto Roldan) ศิลปินชาวฟิลิปปินส์ มองว่าเมืองไทยมักมีการใช้สื่อเพื่อสร้างภาพให้ผู้คนเข้าใจในสิ่งที่อยาก

ให้เป็น มันดูสวยงามและเพอร์เฟกต์ แต่นั่นไม่ใช่ความจริงที่เป็นอยู่ เวลาคนเดินผ่านไปมาแล้วเห็นภาพพวกนี้ตามบิลบอร์ดหรือป้ายโฆษณาที่อาจต้องตั้งคำถามว่าเมืองเป็นแบบนั้นจริง ๆ หรือไม่ ซึ่งการที่ปิยะรัศมีนำข้อความจากผู้คนในท้องถิ่นมาโคดลงไปบนพื้นที่สาธารณะ ก็เหมือนกับเอา 'ความจริง' มาเตือนความคิดผู้ที่ได้เห็น เช่นเดียวกับภาพถ่ายของนอร์เบอร์โตเองที่นำเสนอวิถีชีวิตคนธรรมดาชนบทในฟิลิปปินส์

อีกประเด็นหนึ่งคือการใช้ศิลปะเข้ามาพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้คน ซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาเมืองไปในทิศทางที่ถูกต้อง มามิ คะตะโอกะ (Mami Kataoka) Chief Curator จาก Mori Art Museum พิพิธภัณฑ์ศิลปะร่วมสมัยในโตเกียว บอกว่าศิลปะร่วมสมัยไม่ควรเป็นสิ่งที่เอื้อไม่ถึง แต่ต้องเข้าหาผู้คน ต้องอยู่ในชีวิตประจำวันอย่างแกลเลอรีที่อยู่ในช้อปปิ้งมอลล์จะทำให้คนรุ่นใหม่เข้าถึงศิลปะได้ง่ายและเกิดความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ เซอร์แมน โอง (Sherman Ong) ศิลปินที่ทำงานและใช้ชีวิตอยู่ที่สิงคโปร์ ยกตัวอย่างที่ชัดเจนของความเป็น Creative City ของสิงคโปร์ที่แม้จะมีพื้นฐานของความหลากหลายทางเชื้อชาติ ทั้งมลายู จีน รวมถึงคนตะวันตกที่อพยพเข้าไปใช้ชีวิต แต่ด้วยการจัดการเมืองที่เป็นระบบและการส่งเสริมศิลปะแก่คนรุ่นใหม่ เห็นได้จากการจัดสรรพื้นที่สำหรับการเรียนการสอนศิลปะใน National Gallery Singapore จึงเห็นได้ว่านอกจากศิลปะจะสะท้อนและบอกเล่าสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว ยังมีส่วนสำคัญในการพัฒนาความเป็นเมืองไปในทิศทางที่ถูกต้อง และศิลปินก็มีบทบาทในการขับเคลื่อนสิ่งเหล่านั้นให้เกิดขึ้น

■ ภัฏวรสุน กองบุญอรอด